

3. 吴亮:我根本没想到读者更别说挑战他们. 北京, 2016. URL: <http://www.chinawriter.com.cn/n1/2016/0920/c405057-28726220.html> (дата звернення: 15.11.2022).

4. The Aesthetic Activity in Modernist Fiction. 2011. URL: <http://web.mit.edu/ccw/can-xue/files/CanXue-Interview.pdf> (дата звернення: 14.11.2022).

5. Two reviews of Chinese writers, by Aamer Hussein. 2010. URL: <https://paper-republic.org/nickyharman/two-reviews-of-chinese-writers-by-aamer-husseinhttpwwaamerhusseincom-pakistani-short-story-writer-and-critic/> (дата звернення: 15.11.2022).

6. Duke M. Introduction, Modern Chinese Woman Writers / Michael S. Duke. Armonk : M. E.Sharpe Inc., 1989. С. 123.

7. Ван Мэн в контексте современной китайской литературы \ сост. и отв. ред. С.А. Торопцев. М., ИДВ РАН, 2004, с. 154.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-288-6-66>

Малиновська Н. Л.

*викладач кафедри слов'янської філології та журналістики
Навчально-наукового інституту філології та журналістики
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

ХУДОЖНЬО-ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ АЛЬМАНАХ «СГУПЕЦЬ»: ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ ПІСЛЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГЕННЯ РФ В УКРАЇНУ

Мистецтво зазвичай є відзеркаленням епохи, часу, подій, в яких проживають чи опиняються митці. Література – не виняток. Навпаки, завдяки слову письменника відбувається фіксація подій і явищ через суб'єктивні переживання автора. Періодика неодноразово ставала майданчиком для літературних зв'язків митців слова.

Українсько-єврейські літературні зв'язки досліджували: американський та український історик, філолог, перекладач, професор єврейських студій на історичному факультеті Північно-Західного університету в Чикаго Йохан Петровський-Штерн [1; 2]; канадійський мистецтвознавець та літературознавець Мирослав Шкандрій [5]; д.ф.н., професор кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Петро Рихло [2] та інші.

З відновленням незалежності України у 1995 році в медіапросторі з'явився на світ літературно-публіцистичний альманах «Єгупець». Свою назву часопис отримав завдяки єврейському письменнику Шолом-Алейхему, який у своїх літературних творах Київ (на той час входив у склад російської імперії) називав Єгупець. Це похідне слово від Єгипту, тобто малося на увазі, що тогочасний Київ був не прихильним до єврейської спільноти, нагадуючи історичний період перебування євреїв у рабстві в Єгипті. Єгупець згадується у творі «Тев'є-молочар» [6]. Назва сучасного видання швидше шана відомому єврейському письменнику. Зрештою, часопис видається в Києві. Аналізуючи публікації в альманасі, навпаки можна стверджувати, що демонструються тісні та дружні літературні зв'язки євреїв та українців.

Мета дослідження – проаналізувати як вплинуло повномасштабне вторгнення (24.02.2022) у російсько-українській війні на змістове наповнення альманаху.

Часопис друкується один раз або двічі на рік. Від 1995 року до 2022 року у світ вийшло 32 номери. Альманах складається з кількох розділів: публіцистика, поезія, проза та спогади або архівні матеріали. На його сторінках можна зустріти минулих і сучасних як єврейських письменників (прозаїків, поетів), публіцистів, так і українських: Я. Корчак, Д. Гофштейн, с. Єжи Лец, І. Бабель, Л. Первомайський, Є. Сверстюк, М. Петровський, Й. Петровський-Штерн, В. Скуратівський та інші.

24 лютого 2022 року російська федерація у продовження своєї агресії проти України від 20 лютого 2014 року здійснила повномасштабне вторгнення на територію суверенної Української держави. Ця подія стала новою фазою війни в житті країни, яку зі свого боку зафіксувала редакція літературно-публіцистичного альманаху «Єгупець» на сторінках цього видання.

Відтак, № 32 часопису підписано до друку 10 серпня 2022 року. На титульній сторінці зображена фотографія розбомбленого музею Григорія Сковороди. Випуск складається з двох частин – «Війна» та «Передвоєнне». Ми зосередимося на описі першої частини. Відкривається вона сторінкою, де на чорному тлі розміщено посередині документальну світліну поруйнованих цивільних об'єктів – житлових будинків – та надписом «Війна». Перша публікація в альманасі – передрук матеріалу авторства Тімоті Снайдера, професора Єльського університету, історика «Дев'ять тез про путінський фашизм». Вчений розмірковує над тим, що «минуле стає для агресора способом заявити про себе як жертву, а також про право на будь-який злочин» [4, ст. 5].

Наступний матеріал, що продовжує тему випуску, переклад з французької мови інтерв'ю в «Le Figaro» українського філософа, співвидавця

альманаху «Ступець» Костянтина Сігова «Скарб українського опору має розбудити Європу». Головна думка розмови з французькою журналісткою полягає в тому, що «Існує також реальний ризик того, що боягузтво, інерція та нерозуміння позбавлять європейців шансу, запропонованого українським опором. Український опір та європейська солідарність можуть разом покласти край російській імперській одержимості» [4, с. 18].

Підсилює випуск воєнної тематики друк документальних світлин російської журналістки, активістки Вікторії Івлевої, яка свого часу опікувалася доставкою передач у СІЗО Лефортово українським полоненим військовим морякам. Воєнні знімки розповідають про життя деокупованих територій Київщини та тих населених пунктів, що знаходяться вздовж лінії фронту на сході. Зазначимо, що поява фоторепортажу на шпальтах альманаху є особливістю цього випуску.

Сучасні письменники рефлексують у своїх творах на події війни. Олена Стяжкіна, українська публіцистка, докторка історичних наук, родом з Донеччини на сторінках альманаху пропонує зануритися в її «Щоденник війни» та разом з нею поміркувати над «маленькою людиною». «... це альфа та омега «великої руської культури». Маленька, жалюгідна, боягузлива, терпляча, сіра, безголоса. Де б та ким вона не була, здатність на вчинок – відсутня» [4, ст. 19]. У щоденних записках публіцистка продовжує досліджувати «руську душу»: «Чи може бути руський – трояндою? Очевидно, що ні. Видається, що їх хизування відсутністю сорому пов'язане із тим, на чому наголосив (або вважається, що наголосив) київський князь Святослав: «мертві сраму не їмуть». Щоправда, контекст у князя був героїчний, а не гівняний, як в нашому випадку. Але ж думка – хороша. Їм не соромно, тому що вони – мертві. Мертві» [4, ст. 22].

Борис Херсонський, відомий одеський письменник єврейського походження, член Українського ПЕН, клінічний психолог і психіатр передав у своїх віршах, які він записав суцільним текстом в рядок, усі жахіття «русского міра». Текст має емоційний характер. «Ну что, явились – не запыхались, принесли любимой букет из танков, вертолетов, крылатых ракет, сказали ей – ты во всем виновата, вот тебе мина-граната, сука, чего ж ты обидела старшего брата? Это тебе не тренировочный взрыв-пакет. Мы не вторгаемся, мы восторгаемся – сука, не прекословь. Коленки врозь, окровавлена простыня – вся любовь. Мы тебя принуждаем к миру, к ужину с бронезакуской. Мир – не простой, а русский, ты понимаешь – русский!» [4, ст. 53–54].

Далі представлені автори-постмодерністи Яя Кива, Дарина Чупат, Олаф Клеменсен (Олександр Клименко). З характерною для постмодерністів особливістю – відсутність пунктуації, певна монтажність

слів-кадрів – поети болісно переживають наслідки війни, понівечені долі громадян України. Ось один із віршів Олафа Клеменсена [4, ст. 64]:

буча...
весна...
я тихесенько відійду відповзу
у власну тінь
розчинюся у власній тіні можливо вони пройдуть повз тінь
повз кинуту кимось брудну сорочку тіні людської
пройдуть і лишень пнуть чоботом
пройдуть не помітять
сіру на сірому
сіра лежить на асфальті серед мерців
жива і неушкоджена тінь
віднині тінь моя більш об'ємна і більш жива
аніж я
віднині й до скону я лишень тінь
у місті тіней...

Отже, номер випуску альманаху «Єгупець», що побачив світ після повномасштабного вторгнення складається з двох частин: перша, з якої відкривається номер, повністю присвячено темі нової фази російсько-української війни – «Війна». Друга частина – традиційна щодо добору публікацій для літературно-публіцистичного видання «Єгупець» під назвою «Передвоєнне». Такий підхід у змістовому наповненні випуску альманаху засвідчує, що літературні митці єврейської, української та іншої ідентичності спільно переживають російсько-українську війну та її наслідки. Війна торкнулася кожного. Література не може бути поза політикою.

Список використаних джерел:

1. Антиімперська альтернатива. «День». URL: <https://m.day.kyiv.ua/article/ukrayinci-chytayte/antyimperska-alternatyva>

2. Єврейська культурна спадщина України. *Збереження та популяризація єврейської культурної спадщини України* : матеріали міжнародної наукової конференції, Київ, 26–27 жовтня 2016 року. Київ : Дух і Літера, 2018. 168 с. (сер. «Бібліотека юдаїки»).

3. Магочій Р.-П. Євреї та українці: тисячоліття співіснування / Павло-Роберт Магочій, Йоханан Петровський-Штерн ; переклад з англ. Оксани Форостини ; ред укр. Вид. Валерій Надяк. Вид. друге, доповн. Ужгород : Вид-во Валерія Падяка, 2018. 340 с. + XIII с.: іл. + мапи.

4. Художньо-публіцистичний альманах «Єгупець», № 32.

5. Шкандрій Мирослав. Євреї в українській літературі. Зображення та ідентичність / пер. з англ. Наталії Комарової. Київ : Дух і Літера, 2019. 352 с. (сер. «Бібліотека юдаїки»)

6. Шолом-Алейхем. Тев'є-молочар. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=1279>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-288-6-67>

Полухович П. О.

студент II курсу магістратури

*Навчально-наукового інституту філології та журналістики
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

Науковий керівник: Комісаров К. Ю.

*кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри східної філології*

*Навчально-наукового інституту філології та журналістики
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

РОЛЬ ПЕРЕКЛАДУ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ ЯК ВИДУ АУДИТОРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КУРСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ТУРЕЦЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Два основні педагогічні підходи до викладання поезії та літератури мають своє коріння в літературній критиці: (1) Стилістика аналізує мовні форми тексту, а (2) Reader-Response займається взаємодією читача з текстом [1, с. 12]. У стилістичному аналізі форма та значення нероздільні, оскільки Ганауер (Hanauer) [2, с. 7] стверджує, що «читання поезії – це завдання, у якому обговорення значення невід’ємно включає розгляд форми». Під «відповіддю» мається на увазі, що слова (образи) вірша стають засобами, які активізують різноманітні спогади студентів і стимулюють творчі думки, які студенти як «виконавці» передають на емоційні, вокальні, мимічні та фізичні реакції [3, с. 129]. Проте завжди слід пам’ятати, що головна мета літератури – розважати. Хороша поезія використовує мову для вираження думок митця таким чином, щоб це принесло естетичне задоволення і, в свою чергу, є відповідною прикрасою оригінальної думки [4, с. 50]. Отже, Келлем (Kellem) [1] поєднує два підходи в одному називаючи це Formeaning Response, яка